

ЕКСПРЕС-НОТАТКА щодо остаточної версії Державного бюджету України на 2020 рік

1. Стан справ

Закон про державний бюджет України був прийнятий 14.11.2019, підписаний головою Верховної Ради 02.11.2019, підписаний Президентом 11.12.2019.

Текст закону: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/294-20>

Інфо про проходження законопроекту: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=66853

2. Особливості бюджету 2020

Державні гарантії

Державні гарантії в обсязі 29 274 083 100,00 грн. надаються:

За рішенням Кабміну:

- для виконання боргових зобов'язань резидентів за кредитами на інвестиційні проекти
- для виконання боргових зобов'язань резидентів за кредитами на реалізацію оборонних програм, затверджених КМУ
- для виконання боргових зобов'язань Державної іпотечної установи за внутрішніми кредитами на статутну діяльність та за зовнішніми кредитами на забезпечення житлом

На підставі міжнародних договорів за напрямками:

- інвестиційні, інноваційні, інфраструктурні та інші проекти розвитку стратегічного значення, які сприяють розвитку національної економіки
- проекти підвищення енергоефективності та зміцнення конкурентних переваг підприємств

Соціальні показники

<i>Прожитковий мінімум</i>	<i>1 січня</i>	<i>1 липня</i>	<i>1 грудня</i>
Діти до 6 років	1 779,00	1 859,00	1 921,00
Діти до 6-18 років	2 218,00	2 318,00	2 395,00
Працевдатні особи	2 102,00	2 197,00	2 270,00
Непрацевдатні особи	1 638,00	1 712,00	1 679,00
Прожитковий мінімум для інших	1 779,00	1 859,00	2 189,00

Мінімальна зарплата: 4 723,00 грн

Погодинна: 28,31 грн

В перехідних положеннях Кабміну надається завдання здійснити наближення розміру прожиткового мінімуму до реальної величини, яка може становити 4 251,00 грн.

Спеціальний фонд

Джерелами формування спеціального фонду є:

- а) кошти від повернення бюджетних позичок на закупівлю с/г продукції за державним замовлення 1994-1997 років (спрямовуються на заходи, пов'язані з формування державного резервного насінневого фонду)
- б) кошти, надані для фінансової підтримки заходів в АПК на умовах фінансового лізингу, закупівлі племінних нетелів та корів, вітчизняної техніки і обладнання з наступною реалізацією на умовах лізингу
- в) повернення кредитів на будівництво житла + пеня
- г) повернення 6 745 100 грн кредитів, наданих у 2007 році на реалізацію інноваційних проектів з впровадження енергозберігаючих технологій та виробництва альтернативного палива
- д) повернення коштів, наданих "Укргідроенерго" на поворотній основі для реалізації проектів соціально-економічного розвитку
- е) повернення кредитів внутрішньо переміщеними особами на придбання житла.

Кошти спеціального фонду, зокрема, витрачаються на:

- б) заходи, пов'язані з формуванням державного насінневого фонду (за рахунок повернення бюджетних позичок на закупівлю с/г продукції за державним замовлення 1994-1997 років)
- 7) фінансову підтримку заходів в агропромисловому комплексі за умовах фінансового лізингу (за рахунок повернення коштів, наданих для фінансової підтримки заходів в АПК на умовах фінансового лізингу, закупівлі племінних нетелів та корів, вітчизняної техніки і обладнання з наступною реалізацією на умовах лізингу)
- 17) субвенцію місцевим бюджетам на реалізацію програми "Спроможна школа для кращих результатів" (за рахунок плати за ліцензії на здійснення діяльності у сфері організації і проведення азартних ігор)
- 19) першочергове забезпечення сільських населених пунктів централізованим водопостачанням (за плати за ліцензії на здійснення діяльності у сфері організації і проведення азартних ігор)
- 20-21) реалізацію проектів з приведення автомобільних доріг сполучення Київ-Суми-Харків в Чернігівській та сумській областях до сучасних технічних вимог, доріг загального користування у Львівській області (за плати за ліцензії на здійснення діяльності у сфері організації і проведення азартних ігор)
- 23-24) субвенцію місцевим бюджетам на створення чи капітальний ремонт палаців спорту, басейнів (за плати за ліцензії на здійснення діяльності у сфері організації і проведення азартних ігор)
- 28) будівництва автотранспортної магістралі через Дніпро у Запоріжжі (за рахунок коштів від конфіскації)

Проект МБРР

Кабінет Міністрів здійснює розподіл коштів позики Міжнародного банку реконструкції та розвитку для реалізації програми "Прискорення приватних інвестицій у сільське господарство України" в рамках бюджетних призначень спеціального фонду (стаття 21).

Обсяги фінансування аграрного сектору

Пунктом 42 [Прикінцевих та перехідних положень Бюджетного кодексу України](#) передбачено, що у 2017-2021 роках щорічний обсяг коштів Державного бюджету України, які спрямовуються на державну підтримку сільськогосподарських товаровиробників, становить не менше 1 відсотка випуску продукції у сільському господарстві. У 2019 році дію цього пункту було зупинено законами № 265-IX від 31.10.2019 та № 2629-VIII від 23.11.2018. **Однак на 2020 рік дія цієї статті не зупинена.** Хоча існує прецедент зупинки на 2020 рік іншої статті (стаття 24-1 щодо формування державний фонд регіонального розвитку, який визначається в обсязі не менше 1 відсотка прогнозного обсягу доходів загального фонду бюджету).

Повний текст п. 42 розділу VI:

Установити, що у **2017-2021** роках щорічний обсяг коштів Державного бюджету України, які спрямовуються на державну підтримку сільськогосподарських товаровиробників, становить не менше **1 відсотка випуску продукції у сільському господарстві.**

При цьому, **до 20 відсотків** такої підтримки використовується сільськогосподарськими товаровиробниками для закупівлі у вітчизняних виробників **сільськогосподарської техніки** та обладнання (2017 рік - 10 відсотків, 2018 рік - 15 відсотків), а також **спеціальних вагонів** для перевезення зерна, **обладнання для виробництва біоетанолу та електроенергії з біомаси.**

По великому рахунку, виключення надання бюджетної дотації на придбання вагонів та обладнання для виробництва біоетанолу та електроенергії з біомаси (див. [нотатку про зміну порядків надання дотацій](#)) є незаконним.

3. Зміни, які сталися протягом прийняття бюджету

- З'явилась стаття про 4 млрд. фінансової підтримки сільгоспвиробників, натомість 67 млн на надання кредитів фермерським господарствам та 4,77 млн на фінансовий лізинг за спеціальним фондом було скасовано.
- З'явилися статті про компенсацію роботодавцю частини фактично сплаченого ЄСВ у розмірі 800 тис. грн. та про формування статутного капіталу Фонду часткового гарантування кредитів у розмірі 240 млн.грн.
- Фінансування системи забезпечення діяльності Аграрного фонду було зменшене на 10 млн.грн., інституції з просування експорту – на 5 млн.грн., заходів з підтримки державно-приватного партнерства – на 680 тис. грн., на проведення земельної реформи – на 2 млн..грн.
- Статтю щодо наукової і науково-технічної діяльності у сфері розвитку агропромислового комплексу, стандартизації та сертифікації сільськогосподарської продукції зменшено на 7,7 млн грн., статтю щодо підвищення кваліфікації працівників агропромислового комплексу зменшено на 1,4 млн.грн., статтю щодо науково-технічної діяльності у сфері стандартизації скоротили до 3,8 млн.грн.

4. Видатки на 2020 рік

Аграрний сектор

Код	Найменування згідно з відомчою і програмною класифікаціями видатків та кредитування державного бюджету	Загальний фонд	Спеціальний фонд	Коментар
1201150	Фінансова підтримка сільгосптоваровиробників	4 000 000 000,00		деталізація не наводиться, це менше 1% від валової продукції
1201090	Фінансова підтримка заходів в агропромисловому комплексі		5 000 000,00	традиційна програма спецфонду
3511650	Прискорення інвестицій у сільське господарство України		600 000 000,00	програма по лінії Мінфіну за рахунок запозичень, розпоряджається нею Кабмін
1202020	Проведення земельної реформи	76 072 200,00		програма Держгеокадастру
1202620	Проведення інвентаризації земель та оновлення картографічної основи Державного земельного кадастру	430 562 700,00		програма Держгеокадастру
1201300	Формування статутного капіталу Фонду часткового гарантування кредитів	240 000 000,00		не факт, що це стосується лише аграрного сектору

Аграрний фонд

Код	Найменування згідно з відомчою і програмною класифікаціями видатків та кредитування державного бюджету	Загальний фонд	Спеціальний фонд	Коментар
1201110	Витрати Аграрного фонду пов'язані з комплексом заходів із зберігання, перевезення, переробки та експорту об'єктів державного цінового регулювання державного інтервенційного фонду		89 100 000,00	Можливість для інтервенційного фонду ожити
1201270	Організація і регулювання діяльності установ в системі агропромислового комплексу та забезпечення діяльності Аграрного фонду	91 929 500,00	55 000 000,00	Аграрний фонд – потужна установа))

Освіта і наука

Код	Найменування згідно з відомчою і програмною класифікаціями видатків та кредитування державного бюджету	Загальний фонд	Спеціальний фонд	Коментар
1201050	Наукова і науково-технічна діяльність у сфері розвитку агропромислового комплексу, стандартизації та сертифікації сільськогосподарської продукції	69 804 900,00	65 448 000,00	
1201220	Наукова і науково-технічна діяльність у сфері економічного розвитку, стандартизації, метрології та метрологічної діяльності	34 309 500,00		зокрема стандарт на пшеницю
6591000	Національна академія аграрних наук України	510 454 100,00	996 052 300,00	

1201060	Підвищення кваліфікації фахівців агропромислового комплексу	12 722 100,00	11 621 200,00	
1201070	Дослідження, прикладні наукові і науково-технічні розробки, виконання робіт за державними цільовими програмами і державним замовленням, підготовка наукових кадрів та фінансова підтримка розвитку наукової інфраструктури у сфері економічного розвитку	18 000 000,00		стосується всіх галузей, наукова інфраструктура може включати галузеві аналітичні центри
2203010	Керівництво та управління у сфері забезпечення якості освіти	139 619 900,00		стосується всіх галузей, у тому числі аграрного сектору
2203020	Здійснення сертифікації педагогічних працівників, експертизи освітніх програм у сфері забезпечення якості освіти	7 304 700,00		стосується всіх галузей, у тому числі аграрного сектору

Питання безпеки і якості

Код	Найменування згідно з відомчою і програмною класифікаціями видатків та кредитування державного бюджету	Загальний фонд	Спеціальний фонд	Коментар
1209610	Заходи з будівництва прикордонних інспекційних постів та покращення доступу сільськогосподарських МСП до експортних ринків	75 527 100,00		покращуються можливості для прямих експортерів
1209040	Проведення лабораторних випробувань, вимірювань, досліджень та експертизи під час здійснення державного контролю (нагляду)	83 697 800,00		

Потенційно цікаві програми

Код	Найменування згідно з відомчою і програмною класифікаціями видатків та кредитування державного бюджету	Загальний фонд	Спеціальний фонд	Коментар
1201580	Заходи із посилення інституційної спроможності для підготовки проєктів державно-приватного партнерства	6 148 000,00		можливо застосування у сфері зрощення
1201030	Забезпечення двостороннього співробітництва України з іноземними державами та міжнародними організаціями, інформаційне та організаційне забезпечення участі України у міжнародних форумах, конференціях, виставках	253 363 100,00		участь у виставках, зокрема, через Офіс підтримки експорту
1201540	Функціонування інституції з підтримки та просування експорту	45 000 000,00		потенційно стосується сільгоспвиробника (кооперативи)
1201510	Функціонування торгових представництв за кордоном	25 637 000,00		потенційно стосується сільгоспвиробника (кооперативи)
1201290	Компенсація роботодавцю частини фактичних витрат, пов'язаних зі сплатою єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування	800 000,00		потенційно стосується аграрних підприємств, сума мала, потрібно дивитися порядки надання
1201020	Виконання зобов'язань України за участь у програмі ЄС "Конкурентоспроможність підприємств малого та середнього бізнесу (COSME)"	25 175 800,00		потенційно стосується сільгоспвиробника в частині підготовки до експорту

До відома

Код	Найменування згідно з відомчою і програмною класифікаціями видатків та кредитування державного бюджету	Загальний фонд	Спеціальний фонд	Коментар
1201370	Створення та функціонування Фонду національного багатства (у тому числі поповнення статутного капіталу)	250 000,00		потенційно стосується - земля є національним багатством
2207010	Керівництво та управління у сфері стандартів державної мови	33 600 000,00		це новина, яка не згадана в основному тілі закону про бюджет
5970000	Уповноважений із захисту державної мови	17 536 200,00		ще одна новина, яке не обговорювалася у суспільстві

5. Загальні висновки

- З бюджету зникли принаймні 4 млрд. грн., які мають бути надані аграрному сектору згідно чинного законодавства (Бюджетний кодекс, 1% від валового обсягу сільськогосподарського виробництва).
- Кошти, які передбачені для підтримки платоспроможності вітчизняного сільгоспвиробника при купівлі землі, не відображені у бюджеті.
- Програми підтримки аграрного сектору в бюджеті не деталізовані, розмови про розподіл виносяться на рівень Кабміну та МЕРТСу